

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izbaja vsak drugi četrtek ter velja s poštnino vred dve kroni za celo leto. Posamezne številke veljajo 8 vinarjev. — Naročnina se pošilja na upravnništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne 4 redne vrstice (petit), če se enkrat natisne po 15 vinarjev, dvakrat 25 vinarjev, trikrat 35 vinarjev. Rokopisi se pošiljajo: Uredništvu „Našega Doma“ v Mariboru in se ne vračajo.

Andrej Hofer,

junaški vodja Tirolcev l. 1809.

(Ob stoletnici slavnih bojov za osvoboditev Tirolske.)

(Konec.)

Njih junaštvo in požrtvovalnost za narodne svetinje obhoduje še danes ves svet. Blizo tisoč hrabrih sinov tirolskih je dalo svoje življenje, še več pa je bilo ranjenih in pohabljenih za celo življenje. Črez 2000 kmečkih domov je izginilo v plamenu, nad 40 milijonov kron je iznašala škoda. Tudi junaški vodje so deloma padli v bitkah, deloma že bili v bavarških ječah, deloma se še potikali in skrivali visoko v gorah.

Med temi slednjimi je bil Andrej Hofer. Prijatelji so mu svetovali, naj zapusti Tirolsko in beži črez mejo, toda neka skrivna moč je držala Hoferja nazaj. Tudi francoski višji poveljnik mu je z moško besedo obljubil varnost, ako pride v Meran in pomaga Tirolsko pomiriti. Toda Hofer je odgovoril samo v pismu, da Francozov ne bo več vznemirjal in si je za svoje nadaljne odredbe izgovoril tri dni odloga. Francozi so Hoferjevo pismo smatrali za sleparijo in so za njegovo glavo razpisali nagrado 3000 K.

Hofer je nekaj časa prebival v planinski koči nad Brandachom. Ko se tam ni čutil varnega, je pustil ondi ženo in sinka, sam pa je šel s svojim spremljevalcem Svetkom še višje v planino. Z življenjem ga je preskrboval njegov prijatelj „Pfandlerbauer“, ki je z dvema zanesljivima hlapcema pošiljal gor vse, kar je bilo potrebnega in je po dolini raznesel glas, da je Hofer že davno črez mejo in se mu na Dunaju pravi dobro godi. Ko se žena in sinček nista sama čutila dosti varna, sta prihitela še ona za Hoferjem višje v planino. Že so imeli vsi veselo upanje, da bodo nezasačeni prezimili na planini, kar jih nekega dne obišče nenavaden gost z imenom Fr. Raffl. To brezbožno človeče je hotelo zaslužiti judeževih 3000 K in je stikalo tako dolgo, da je izvohal Hoferjevo skrivališče in ga izdal.

V noči dne 16. januarja 1810. je že polezel oddelek francoskih vojakov po strminah proti Hoferjevi bajti. Zjutraj na vse zgodaj pa so trkali s puškami na bajtina vrata in budili še spečega Hoferja. Ko je Hofer vstal, je stopil na plano in se dal mirno zvezati; le za ženo in sina je prosil pomiloščenja. Toda tudi tema niso prizanesli brezsrčni Francozje. Robato so suvali onemogle jetnike in vlekli v dolino.

Sneg je kar škripal pod nogami in grozoviteži Svetku in Hoferjevemu sinku niti niso pustili, da bi se obula, ampak so ju kar bosa tirali v dolino. Najprej so prišli k Sv. Martinu v pasajerski dolini, kamor je Hofer svoj čas tako rad zahajal k službi božji. Francozje so bobnali skozi vas, ljudje pa se skrivali za okna in plakali za svojim Hoferjem. V Meranu je bil Hofer prvič zaslišan. Odkrito je priznal, da je v zvezi s cesarjem in nadvojvodom načrtal vstajo. Po sklenjenem miru na Dunaju pa ni več samovoljno prijel za orožje, nego le prisiljen od rojakov. V Bocenu sta se morala žena in sinko ločiti od oče-

ta. Neizmerna je bila žalost vseh in nepopisljivo zadnje slovo, kajti Hofer je vedel, kaj ga čaka. Iz Bocena sta Hofer in Sweth morala v Mantovo. V Mantovi je še general Bisson Hoferja nagovarjal, naj prosi za kako francosko službo. Pa Hofer ni maral, „Vedno sem bil zvest Avstriji in njenemu cesarju in tudi ostanem.“ Tudi kraljev namestnik Beauharnais (Boharne) je bil Hoferju naklonjen in ga je v svojem poročilu Napoleonu hvalil kot blagega moža, ki je v vojski z ranjenimi sovražniki vedno imel usmiljenje. Toda Napoleon je bil takrat človek brez srca. Njegov ukaz se je glasil kratko, da mora bojno sodišče Hoferja obsoditi na smrt in tekom 24 ur ustreliti. Dne 19. februarja je to sodišče izreklo smrtno obsodbo. Drugi dan zjutraj ob petih so Hoferju v ječi obsodbo prebrali in ob 11. uri je bil že ustreljen na mantovskem nasipu. Junaško je nastavljal svoje prsi puškam francoskih grenadirjev; ni si pustil zavezati oči, tudi pokleknil ni hotel. Zadnjo dvajsetico, katera je bila kovana še pod njegovo vlado, je dal poveljujočemu korporalu, „merite dobro,“ je opomnil grenadirje, potem še nekoliko molil in sam dal povelje za strel. Prvih šest strelav ga je vrglo le na kolena, tudi drugih šest strelav ga ni usmrtilo, šele s trinajstim strelom ga je poveljujoči korporal sam rešil nadaljnih muk. Hoferjevo truplo je bilo pokopano na nekdanjem pokopališču sv. Mihaela v Mantovi. Priprosta marmornata plošča z italijanskim napisom je zaznamovala grob, kjer je počival glasoviti general „Barbone“ (velikobralec), kakor so navadno Francozi Hoferja imenovali.

Danes pa počivajo njegovi ostanki v dvorni kapeli v Inomostu, kjer ima lep spomenik.

Žalosten, a nad vse časten je bil konec tirolskih bojov za svobodo, enak tudi konec njih junaškega vodje Andreja Hoferja. O Hoferju pravi njegov spovednik prošt Manilesti: „Našel sem moža, ki je umrl kot krščanski junak in pretrpel smrt kot neustrašen mučenik.“

Tirolci so se kmalu vrnili nazaj pod okrilje avstrijskega orla in slovijo še danes kot najzvestejši sinovi vere in domovine. Svojega vodje iz francoskih in bavarških bojov pa ne zabijo nikdar. Njegov duh še živi danes v tirolskem ljudstvu in jih vzbuja in drami, da se enako hrabro borijo za iste svetinje, katere so jim s svojo krvjo ohranili njihovi pračedi.

Hofer je postal narodni junak, kojega ime ob melanholičnem glasu ceter hrani nepozabljeno tirolska narodna pesem, in še daleč črez meje tirolske odmeva njen glas.

Na znameniti gori Isel pri Inomostu pa so leta 1892. v navzočnosti cesarja Franca Jožefa I. Hoferju postavili lep spomenik iz rudečega granita v nadnaravni velikosti.

S.

Okoli po svetu.

Državni zbor meseca septembra ne bo sklican, ampak vlada bo prej sklicala deželne zbore. Nemci so hoteli imeti prej državni zbor, kajti ako bi v državnem zboru Slovani obstruirali, smatrali bi

oni opravičeno tudi obstrukcijo Nemcev v češkem deželnem zboru. Sedaj pa se bodo Nemci vendar nekoliko bali obstruirati v češkem deželnem zboru, kajti Čehi so javno obljubili, da ako Nemci Čehom razbijejo deželni zbor, bodo Čehi Nemcem razbili državni zbor. Državni zbor se skliče šele meseca oktobra ali novembra. Že sedaj se namerava truditi načelnik poljskega kluba, prof. Glombinski, da se takrat vrši zasedanje celo mirno. Začetkom septembra bo sklical zopet načelnike raznih klubov k posvetovanju na Dunaj. Toda Slovani bodo mirovali le takrat, če bodo dobili dovolj vpliva na vlado, sicer pa ne.

K letošnjim cesarskim vajam se pripelje cesar Franc Jožef v Velike Mezeriče 8. septembra ob eni uri popoldne, ob peti uri popoldne se pa pripelje v avtomobilu nemški cesar Viljem.

Zunanjega ministra Aehrenthala je povišal cesar v grofa. Aehrenthal se je prišel včeraj zahvalit cesarju za grofovstvo.

Zborovanje katoliško narodnih abiturientov se je vršilo 28. in 29. avgusta na Vrhniki. Izmed štajerskih abiturientov je govoril Fran Lukman o praktičnem krščanstvu.

Krščansko učiteljstvo zboruje 2. septembra na Brezjah. Zborovanje priredi „Slomškova zveza“.

St. Iljski dan na Viču. V smislu sklepa S. K. S. Z. se je priredila na Viču Pri Ljubljani veselica v prid „Domu“ v St. Ilju. Zbralo se je na veseličnem prostoru na stotine ljudi, ki so občudovali vztrajnost in moštvo Orlov, ki so v lepih vrstah korakali na Vič, ne boje se hudobnih pogledov raznih liberalnih ujed. Javno telovadbo je izvajalo 60 Orlov pod vodstvom brata Dermastije. Po telovadbi je bila veselica, pri kateri je posebno želo priznanje pevske družbe Ljubljana pod vodstvom g. Sveteka. Dal Bog še mnogo takih dnevo v korist St. Ilju!

Svobodne šole zaprte. Naučno ministrstvo je odločilo, da nasprotujejo šole društva „Svobodna šola“ državnemu ljudskošolskemu zakonu in se morajo torej zapreti.

Velika nesreča pri vojaških vajah. Pri vojaških vajah v bližini Risana v Krivošiji je vsled vročine in napora nad 200 vojakov obnemoglo in so popadali na tla. Med temi je bilo 10 častnikov. Večji del ponesrečencev so prepeljali v bolnice, druge, ki so bili večinoma rezervisti, pa so poslali domov. Več vojakov se bori v bolnici s smrtjo. Oddelek, pri katerem se je zgodila nesreča, je bil na vežbah od 4. zjutraj pa do 3. popoldne. Ves ta čas niso vojaki ničesar jedli.

Papež v avtomobilu. Kakor se poroča, je te dni papež prvokrat sedel na avtomobilu. Vozil je s hitrostjo 17 kilometrov na uro. Bil je tako veselo presenečen, da je obljubil, da se bo še vozil na avtomobilu. Sveti oče je s tem pokazal, da se zelo zanima za moderne stvari.

Devica Orleanska — Italijanka? Znano je, kako se razni narodi pulijo za velike osebnosti, n. pr. Nemci, ki bi najraje tudi Mojzesa prekrstili za svojega pradedca. Nič boljši niso Italijani, ki si zlasti prisvajajo velike Francoze: Napoleona, Mirabana, Gambetto itd. Sedaj pa hočejo vzeti Francozom celo njihovo najlepšo zgodovinsko prikazen: devico Orleansko francosko lilijo. Dalje dokazujejo, da je bila Ivana d'Arc čiste italijanske krvi, in sicer iz plemiške rodbine Gonzago v Bolonji. Neki član te rodbine se je namreč odselil v Lotaringijo in od njega pohaja devica Orleanska. To, da priča živa tragedija v Bolonji, ki smatra od nekdanj Ivano d'Arc za svojo rojakinjo, kakor tudi mnogi znanstveni spisi. V bolonjski katedrali se nahaja dalje fresko-slika, ki predstavlja devico v viteški opravi z bojnim praporom in mečem. Slika je iz sredine 15. stoletja, torej pada ravno v čas proslave in tragične smrti device Orleanske. Na zastavi je naslikan kot grb bolonjski rdeči križ in ne francoska lilija. Dalje dokazujejo, da je vse obnašanje Ivane d'Arc kazalo, da pohaja iz plemiške rodbine, nikakor pa ne iz priproste kmečke koč. No, tu je treba pač upoštevati božje navdajenja in božje poslanstvo Ivane d'Arc, kakor ga uči krščanska francoska legenda. A bilo temu kakor bilo — dejstvo je, da Italijani osramočujejo francoske svobodomisleece, ki svojo veliko narodno junakinjo grde v pamfletih (Voltaire, Anatole France), medtem ko jo Italijani visoko spoštujejo in goreče delajo na to, da dokažejo njeno italijansko pokoljenje. Seveda pa razven današnje framasonske oficijelne Francije obstoji še prava, staroslavna krščanska Francija, t. j. verno ljudstvo, in to slavi in ljubi svojo veliko zaščitnico — devico Orleansko.

Bosanski sabor nameravajo otvoriti 1. januarja 1910.

Položaj v Makedoniji se je zopet zelo poslabšal. Poslaniki velevlasti so dobili nalog, da turško vlado opozore, naj napravi konec delovanju band.

Na Balkanu, tem narodno-političnem vulkanu, grozi vojna med Turčijo in Grško radi otoka Krete, kojega kršč. prebivalstvo grške narodnosti stremi vedno za ciljem združenja z grškim kraljestvom. Povod razpору je dalo razobešenje grške zastave na Kreti, čemur je ostro ugovarjala turška vlada pri grški vladi in zahtevala od te, da se odpove Kreti in zatire to gibanje. Velevlasti, ki imajo nadzorstvo nad Kreto, delujejo pomirjevalno pri turški vladi, ki pa

LISTEK.

J. Markošek.

Spomini z romanja v Sveto deželo.

Izveščarja rojstna votlinica v Betlehemu.

[Dalje.]

Prišedši v Betlehem, hiteli smo duhovniki v zakristijo, da opravimo pred vsem sv. mašo. Frančiškani so nas prav začudeno gledali; pričakovali so romarje za drugi dan, o spremenjenem načrtu pa niso bili obveščeni. Navadno pridejo duhovniki že zvečer v Betlehem, prenočijo v samostanu in opravijo sv. mašo zaporedoma, počenši o polnoči v betlehemske rojstni votlinici. Zato so pa bili malo v skrbeh, kako se bo nas sedemindvajset duhovnikov razvrstilo, da bi lahko maševali, če tudi ne vsi v rojstni votlinici, pa vsaj v njeni bližini. Pa se je vse lepo uredilo v splošno zadovoljnost. Ko pridem na vrsto, reče frančiškan, nadzornik zakristije, precej zamazanemu fantu: K svetemu Jeronimu! Grevaj po cerkvi sv. Katarine na epistolski strani in dospel do skalnatega vhoda. Nekaj čez dvajset, deloma prav obrabljenih, v živo skalo vsekanih temnih stopnic vodi naju v skalnat hodnik, od katerega se odcepi na desno drugi, približno meter široki hodnik, ki pripelje v malo kapelico; iz nje še stopiva nekaj korakov na desno in dospel v kakšne štiri metre dolgo in široko skalnato kapelo z lepim, sv. Jeronimu posvečenim oltarjem. Tukaj je po ustnem, dobro potrjenem izročilu prevajal in razlagal sv. pismo sloviti, vsemu krščanskemu svetu znani pisatelj in cerkveni učenik sv. Jeronim, dokler ga ni Božje dete, ki se je rodilo v bližini te celice, poklicalo 89 let starega dne 30. septembra 420 v nebo po zasluženem plačilo. Oltarna slika kaže nam ga z gosjim peresom v roki, zamaknjenega

v nebeške skrivnosti. Po opravljeni sv. daritvi, hitel sem zopet na ta kraj nazaj, da bi si odtod z načrtom in s popisom v roki ogledal nemoten te podzemeljske prostore. Iz Jeronimove celice pridem koj v malo kapelico. Na desni je oltar z grobom sv. Jeronima; grob je prazen, telesne ostanke so namreč prenesli v Rim, kjer počivajo sedaj v cerkvi Maria maggiore (madžore). Na levi je oltar s telesnimi ostanki sv. Pavle in njene hčere Evstohium. Plemeniti Rimljanki zapustili sta Rim in ustanovili v Betlehemu eden možki in tri ženske samostane, katerej e vodil sv. Jeronim. V bližini betlehemskega hlevca služili sta Bogu v molitvi, v prebiranju in premišljevanju sv. pisma, ki sta ga umevali v hebrejskem jeziku, do svoje svetniške smrti. Na levi vodi iz kapelice prej omenjeni ozki in kratki hodnik. Na levi je v skalo vdolben grob sv. Evzebijskega Kremonskega, učenca in iskrenega prijatelja sv. Jeronima. Nekaj korakov naprej odpre se večja skalnata kapelica, posvečena nedolžnim otročičem. Ustno izročilo pripoveduje, da so nekatere matere ubežale z otročiči pred Herodovimi rablji v to votlino. Pa našli so jih in tudi te otročiče pomorili. Oltarna slika nam predstavlja to Herodovo hudodelstvo. Pod oltarjem nahaja se celica, vsekana v živo skalo, ki se imenuje grob nedolžnih otročičev; odprejo jo samo enkrat na leto na njihov spominski dan. Nekaj korakov na desno, vzvišeno za nekoliko stopnic, nahajamo nizko votlinico z oltarjem sv. Jožefa. Oltarna slika nam predstavlja angelja, ki buči sv. Jožefa in mu naroča bežati v Egipt. Iz te votlinice stopimo po ozkem, malo navzgor vodečem, slabo razsvetljenem hodniku nekaj korakov na desno, potem še obrat na levo, in pred našimi začudenimi očmi razprostrta se približno 12 m dolga, do 4 m široka in 3 m visoka, z rdečo-svilnim damastom prevlečena in po tleh z dragocenim mramorom pokrita skalnata votlina, ki jo bajno razsvetljuje malo manj kot 50

vkjub temu oborožuje vojsko, katero zahteva tudi ljudstvo. Bati se je tudi upora krečanskega ljudstva radi prepovedi razobešanja grške zastave. Morda se še posreči diplomatom, odvrniti vojno nevarnost!

Bolgarska vlada časnikarjem. Vlada na Bolgarskem je sklenila dati urednikom vseh dnevnikov, brez ozira na stranke, vozne listke I. razreda za prosto vožnjo po vseh železniških progah. Pri nas se je pa časnikarjem vzela še celo polovična vožnja.

Samoumor svetovnoznane učenjaka Gumpłowicza. 19. m. m. zjutraj ob 10. uri so našli v Gradcu na njunem stanovanju, Grillparzerstrasse, 15, zastrupljenega vseučiliškega profesorja Ludovika Gumpłowicza in njegovo soprogo Frančiško, oba zelo v letih. Zapustila sta izjavo, da sta hotela skupno v grob, oba neozdravljivo bolna na starostnosti, slepoti in raku na jeziku. — Ludovik Gumpłowicz je bil eden najslavnejših sociologov. Rojen je bil leta 1838. v Krakovu, je rodom Poljak — za docenta državnih ved v Gradcu je bil imenovan leta 1876., leta 1882. za izrednega profesorja, leta 1893. pa za rednega profesorja. — Mož je na več mestih v svojih delih poudarjal brezsmotnost moderne brezbožne vede in pesimizem, ki je nujno z njo združen. (Glej neki članek phil. Puntarja v „Zori“.) Sam pa se ni mogel povzpeti do krščanskega svetovnega naziranja, vsled česar tudi njegova smrt napravlja tako mučen vtis. **Le krščanstvo da pravo veselje do življenja in pa vztrajnost, da lahko prenašamo udarce usode v naši na večno blaženstvo pri očetu Luči.**

Češki krščanski „Sokol“ ima 4. septembra na Višovi svoj prvi shod in nastop. Krščansko mladinsko telovadno gibanje se je tedaj tudi med severnimi brati porodilo. Orli svoje severne brate iskreno in bratski pozdravljajo, želeč njim pri organizaciji mladine najlepših uspehov! Na zdar!

V Baru je črnogorski vojni minister v govoru ostro napadal Avstrijo in obljubljal vojsko.

Pruski vojni minister Einem je odstopil. Vojni minister je postal pehotni general pl. Heeringen.

Sijajna vožnja grofa Zeppelina po zraku. Grof Zeppelin je mož, ki ne izgubi tako hitro korajže, to mu je že treba priznati. Zadnji čas se mu je večkrat kaj ponesrečilo, pa se ni zmenil za vse to. Dne 5. avgusta pa se mu je prav dobro posrečila vožnja z njegovim zrakoplovom iz Frankobroda v Kolin. Ta pot je približno tako dolga, kakor pot iz Maribora v Trst. Ob štirih in 24 minut se je dvignil Zeppelin v Frankobrodu v zračne višave. Vreme je bilo precej

mirno, nagajala pa je gosta megla. Že od ranega jutra je pričakovalo v Kolinu do sto tisoč ljudi po strehah in ulicah, da se prikaže Zeppelin s svojim zrakoplovom na obnebu. Koliko je bilo navdušenja, ko se je zrakoplov res prikazal. Veličastno je priplul nad mesto Kolin ob 10. uri 53 minut predpoldne. Da pokaže grof Zeppelin vrlino svojega zrakoplova, je obvozil v velikem kolobarju kolinsko stolno cerkev v višočini kakih 200 metrov. Potem se je spustil mirno na določenem mestu na tla. Ko se je pozneje vozil grof Zeppelin v avtomobilu po mestu, ga je občinstvo pozdravljalo kakor kakega vladarja.

Bavarski princ Ludvik je v Helheimu v svojem govoru ostro obsodil Vsenemce in rekel: Mi želimo, da se Nemcem po drugih državah dobro godi, nikakor pa ne smatramo pojma Nemčije tako, da bi tirali podanike kake druge države v veleizdajalstvo.

Perzija. Kakor vse kaže, bo v Perziji vzbruhnila zopet revolucija. Nomadski rodovi na jugu so se uprli in nočejo priznati novega šaha. Prodirati nameravajo proti Teheranu. Brat odstavljenega šaha se je povrnil v Perzijo in zbira ondi svoje privržence. Novi šah je v veliki stiski. Hotel je že pobegniti in se odpovedati prestolu.

Perzijsko ministrstvo je podalo ostavko, a se je na željo regenta izjavilo voljno, ostati tako dolgo na svojem mestu, da se snide državni zbor.

Špansko. Španski ministrski svet je sklenil, da odstopi. Sledi mu vojaška vlada.

Na Španskem delo revolucionarjev ni uspelo, kakor so mislili svobodomiselnici vseh vrst in vseh narodnosti. Sedaj je zagotovljen mir po celi deželi, tudi v precej razdejani Barceloni, kjer se izvršuje razsodba pravice nad zverinskimi hudodelci. Vlada se je že izjavila, da se v kratkem spet podeli ljudstvu ustavne pravice. Katoliška Španija ima torej še moč, da ne postane torišče anarhistov in socialnih demokratov.

Ruski zunanji minister Izvolskij odstopi in gre za poslanika v London. Londonski ruski poslanik se poda v Berlin.

V ruski armadi pridejo na jedilni list vsak teden dvakrat ribe. Prvi poskusi z ribami, ki so jih napravili pri 2. gardnem polku, so se tako izborno obnesli, da uvedejo ribe kot hrano v celi armadi, kar vojaki vobče kot dobro spremembo pozdravljajo. Riba pa tudi ne preoblože tako vojaške blagajne, ker jih je v preobilici v vseh rekah in vodah.

Porotniki v francoskem mestu Yonnes so sklenili zahtevati od vlade, da se iz besedila prisega črta

dragocenih srebrnih svetilnic, napolnjenih z lepo dišečim oljem. V ozadju proti vshodu v polokrožni skalnati izdolbnini zagledamo oltar in pod njem na tleh belo mramornato ploščo; iz nje se blesti v kamen vložena srebrna zvezda. Okoli nje beremo napis: Hic de virgine Maria Jesus Christus natus est. Tukaj je rojen iz Marije Device Jezus Kristus. Nepopisno blažilno moč ima besedica „tukaj“ do srca pobožnega romarja. Na se nehotе zgrudi na kolena in v goreči molitvi iskreno poljubi presveti kraj, med tem ko kaplja solza za solzo tudi iz moškega očesa v nedopovedljivi ginjenosti. Ta votlinica je pravi kraj molitve, in srce, ki je pozabilo v posvetnem šumu in hrumu in vrvenju po posvetnih rečeh na preodlično dolžnost dobre molitve in se je odvadilo, tukaj bi se je zopet priučilo in privadilo. Navajeni smo že iz zgodnje mladosti pri poročilu o rojstvu Jezusovem misliti na hlevček, kakor ga nahajamo po naših krajih. Tu pa najdemo skalno votlino kot rojstni kraj Jezusa. Kaka se to vjema? Celo natančno, če preudarimo dejanske razmere v sveti deželi. Tam se nahaja mnogo gorovja in gričev, obstoječih iz kame-na apnenca, v katerih je narava izdolbla mnogo najraznovrstnejših votlin; o nekaterih bomo še v tem popisu govorili. Jutrovcı postavljajo prav radi svoje hiše k takim votlinam, da jim služijo kot shrambe in bivališče pri hudi vročini; priljubljene in pripravne so take votline posebno za živino ob neugodnem vremenu, ker se pravih hlevov v našem smislu nahaja pri jutrovskih domorodcih prav malo. Tudi rojstna votlinica Kristusova služila je v poslednji namen, zato se pa celo lahko in po pravici imenuje hlevček; tako je tudi lahko umevno, da je našla Marija v tej votlini jaslice, v katere je položila novorojenčka. O tej votlinici kot rojstnem kraju Jezusovem govori potrjevalno premnogo imenitnih učenjakov in pisateljev iz najstarejših časov do danes; malo krajev je zgo-

do vinsko tako potrjenih in spričanih, kakor ravno rojstna votlinica Jezusova, kar tudi odkritosrečno priznava sloveč poznavalec svete dežele, protestant Tobler, ki drugače take rad vse zanika in uničevalno kritikuje po znani razdiralni protestantski navadi in metodi.

Nekaj korakov od oltarja rojstva Kristusovega na levo tri stopnice nižje sega v živo skalo mala stranska votlinica z oltarjem sv. treh kraljev, v spomin na modre iz jutrove dežele, ki so Jezusu darovali zlata, kadila in mire. V neposredni bližini zagledamo malo, z marmorjem obloženo vdolbino v tla, ki jo razsvetljujejo noč in dan številne srebrne svetilnice. Tu so stale po starodavnem izročilu jaslice, v katere je položila Marija božje dete. Cesarica sv. Helena je dala petero jasličnih desk vkovati v srebro; ko so prihrumeli v sedmem stoletju mohamedanci v sveto deželo, prenesli so kristjani jaslice v Rim v cerkev S. Maria maggiore, da bi ne padle roparjem v pest. Ta del rojstne votlinice z oltarjem sv. treh kraljev je v izključno katoliški posesti; na njem se daruje vsak dan najmanj dvakrat sv. maša po katoliško-latinskem obredu.

Rojstnega oltarja Zveličarjevega nad srebrno zvezdo polastili so se z goljufijo in zvijačo razkolni Grki leta 1757. Podkupili so turškega velikega vezirja Raghib pašo, da jim je izročil Marijino cerkev in ta oltar v votlini, ki sta bila iz najstarejših časov katoliška lastnina, v njih oblast. Nič ni pomagalo, da so katoličani v Palestini ugovarjali in se sklicevali na svoje pravice. Turek pripoznava pravico onemu, ki največ plača. Krščanski vladarji v Evropi se pa za to niso zmenili in tako so obdržali roparji svoj plen; le v božični noči dovolijo Grki katoličanom opraviti na rojstnem oltarju sv. daritev. V sovraštvu do katoličanov hoteli so Grki celo starodavni latinski napis okoli zvezde odstraniti. Res se jim je to posre-

beseđa „Bog“, ker baje žali mnogokrat vest veliko državljanov, ki so se oprostili vere v Boga. Francoška vlada bo tem porotnikom gotovo ustregla.

Na bojišču v Afriki je obrnila bojna sreča Špancem prijaznejše lice. Marokanci so bili že parkrat poraženi in so se morali umakniti. Ko se v kratkem znatno pomnoži španska armada, v koji stoji v prvih bojnih vrstah več princev in plemenitašev, zadajo Španci odporni moči domačinov smrtni udarec.

Turški sultan je sedanje zasedanje državnega zbora zaključil in določil otvoritev prihodnjega zasedanja za 14. november. Sultan je izrekel svoje zadovoljstvo nad delovanjem parlamenta.

Turški minister notranjih zadev Ferid-paša je podal ostavko. Baje bo odstopilo še več ministrov in bo treba sestaviti novo vlado.

Mladoturki so pomnožili stražo, ki straži bivšega sultana Abdul Hamida, ker je obnašanje slednjega zadnji čas jako sumljivo.

Med Japonsko in Kitajsko se je baje sklenila tajna vojaška zveza proti Rusiji.

Roosevelt je odklonil mu ponujano kandidaturo župana nevjerjanskega. Čez zimo ostane Roosevelt namreč še v Afriki, pozneje pa obišče vsa večja evropska mesta.

Velikansk požar v Mehiki. V mestu Montereyu je izbruhnil velikansk požar v sredini mesta. Vse mesto je bilo v nevarnosti, da postane žrtev plamena. Za vzrok požara domnevajo politične nagibe.

Mesto izginja. Mesto Dera Ghazi Khan v Britski Indiji bode nedvomno izginilo z zemeljskega površja. Reka Ind neprestano odnaša zemljo s hišami in mošejami vred. Mesto je staro, ima več zgodovinskih znamenitosti in šteje krog 24.000 prebivalcev.

Razgled po domovini.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru se je preselila v ponedeljek 23. t. m. v svoje nove prostore v stolno ulico št. 6. Nemci so za drag denar kupili hišo na dvornem trgu, da so lahko posojilnico ven vrgli. Pripomnimo še, da je gostilna pri „črnem orlu“ sedaj zagrizeno nemška in se v njej nahaja „Kernstockstüblein“.

Pozor! Vse zadruge, kakor tudi posameznike, ki imajo sadje (namizno in za prešanje), krompir in repo na prodaj, prosimo, da javijo Zadrugni zvezi v Mariboru množino, katero imajo na prodaj ter ceno. Tudi za bučne (tikvine) peške v večji množini se dobi kupec. V krajih, kjer se ne izdeluje bučno (tikvino) olje, bi naj posamezni posestniki zbirali bučne peške ter potem skupno potom domače Rajfajznovke prodali.

Šilo leta 1847. To se je le zdelo Turkom preveč. Na ukaz sultana Abdul Medšid so zopet vložili zvezdo z latinskim napisom leta 1853. Pa Grki ne dajo miru, kjer le morejo, ponagajajo, včasih kar na razbojniški način; 8. majnika 1869 zvečer ob 9. uri zažgali so, kakor so potrdile verodostojne priče, silno dragocene preproge srednjeveškega dela, ki so obdajale votlinico sv. treh kraljev in jaslic. Leta 1873 pridrl je grški škof z razdivjano tolpo v votlino, raztrgal in zažgal stenske preproge, ki pokrivajo skalo, izruval marmornat tlak pri jaslicah, razbil in pokončal katoliško cerkveno orodje na oltarju in v votlini; krasno podobo nad jaslicami in oltarno sliko sv. treh kraljev pa je razbojniška tolpa odnesla in še dandanes jih niso dobili nazaj, Grkom se od turške sodnice ni celo nič zgodilo, frančiškani so morali na lastne stroške izvršiti potrebna popravila. Le en nasledek je imelo to razkolno hudo delstvo. Od tedaj se nahaja v votlini navađna pri koncu skalnatega hodnika, kakor tudi zgoraj v cerkvi, turška straža, popolnoma oborožena v ponižanje in sramoto krščanstva. Kedaj se bomo katoličani v Evropi zdramili iz verske zaspanosti in glasno in jasno zahtevali, tako, da bodo slišala tudi za pravico gluha turška ušesa, nazaj starodavne tisočletne pravice do najvažnejših in najdragocenejših svetišč, katere so katoličanom uropali naši nasprotniki v sveti deželi? Peščica katoličanov v Palestini je brez moči, če ne najde zaslombe in podpore, gmočne in moralne, pri evropskih katoličanih. Zato je pa živa potreba, da se zbudi z romarskimi potovanji v sveto deželo zanimanje za naše verske brate in sestre, ki stojijo na braniku za naše katoliške ideje in katoliško naziranje na tako težavnem in nevarnosti-polnem mestu, ki zahteva premnogih, tudi ževljenskih žrtev. — Dalje prihodnjič.

Ljutomer. Veselica „Slov. pev. društva“ je bila dobro obiskana. Saj pa je imela tudi blagi namen, pomagati po toči tako hudo prizadetim Ormožancem! Vspored je dobro uspel. Pa kako tudi ne! Spretna roka g. Zacherla je mojstersko vladala pozorne pevec.

Ljutomer. Lepo smo obhajali pri nas rojstni dan Nj. Veličanstva cesarja Fr. Jožefa I. K slovesni sv. maši so prikorakali z godbo na čelu ljut. in križevski veteranci. Za njimi je sledila dolga vrsta gasilcev g. Jožefu Rajhu pa je mladenka Viktorija vejice, prsa pa so jim krasile nalašč za to napravljene svetinje s slovensko trobojnico. Obhajali so namreč obenem petnajstletnico svojega obstanka. Po sv. maši so se poklonili politični oblasti. Načelniku gasilcev g. Jožefu Rajhu pa je mladenka Viktorja Ribič po navduševalnem govoru v imenu slov. kat. ženstva podarila krasen šopek s slov. trakom. Nato so gasilci odkorakali na zborovališče v Noršince, kjer so obhajali svojo petnajstletnico. Vrlim muropoljskim gasilcem kličemo: Napredujte zvesti veri in domovini!

Oplotnica. Potrebno se mi zdi, javno osvetliti zagrizenost nekega našega oplotniškega nemčurskega trgovca, kateri se je predzadnjo nedeljo izprehajal po naši vasi, ter nam tam zbranim slovenskim mladeničem, ki smo imeli pripete naše častne mladeniške znake na svojih prsih, vrgel grdo psovko v obraz: „Das sind windische Troth!“ Mi mladeniči te vprašamo, od koga živiš, ali od Nemca, ali od Slovence, mi mislimo, da od Slovencev, ubogi ljudje ti nosijo svoj denar, da ti lahko potem črez nje grdo govoriš. Mi mladeniči te opozarjamo, da tega več ne slišimo od tebe, drugače ti bo hudo šlo pri nas. Zapomni si dobro! Slov. mladenič J.

Podsreda. Lepega pospeševalca svojih idej ima zveza napredne mladine v nekem tukajšnjem juniorju, kateri se čuti dolžnega, po liberalnem časopisu blafiti našo duhovščino, izobraževalno društvo in našo mladino. Temu juniorju bi povedali na uho, da ni ravno zelo lepo pljuvati v lastno skledo. Pred enim letom najzvestejši pristaš katoliških strank in še celo dopisnik tistih zaničevalnih listov, črez katere sedaj v liberalnem časopisu nad vse zabavlja. Ako ima Zveza napredne mladine same take značaje, potem bo to res napredna zveza.

Špitalič. Mili „Naš Dom“. Nestrpno čakam in se oziram po cesti, kedaj se bo pokazal za ovinkom pismonoša in mi izročil vrli „Naš Dom.“ In kako bi tudi ne? Saj mi prinese ta vrli list vedno toliko lepega čtiva raznih novic in zabave. Oh ko bi naši zaspani špitalski mladeniči in dekleta že enkrat spregledali in prišli do spoznanja, da je „Naš Dom“ je tisti list, ob katerem se zbira v teh nevarnih časih vsa krščanska mladina. Pridružimo se tudi mi tej mogočni organizaciji in ne bo nam žal. Prvo je, da si naroči vsak mladenič in dekle ta krasen list, ki pač zasluži prvo mesto v vsaki hiši slovenski. Začnimo pa tudi agitirati pri svojih prijateljih in tovariših ter se potrudimo, da pridobi vsak saj enega novega naročnika! V nadi, da ta glas ne bo zastonj, Vas srčno pozdravlja Vaš prijatelj — Slavín.

Šoštanjski Hans Woschnagg je odložil deželnozborski mandat.

Št. Vid—Grobelno. Dne 8. septembra uprizore tukajšnji igralci narodno igro „Divji lovec“, ki se je z izbornim uspehom igrala pred par leti ter ostala občinstvu in cenj. gostom v živem spominu. Na splošno željo se ista ponovi v prid revni šolski mladini. Vrši se v Završih v prostorih g. Gbca ob 4. uri popoldan, kar je radi zveze vlakov jako ugodno. Pri igri in odmorih svira domača godba.

Koroške novice.

Zitaravas. Kršč. soc. izobraževalno društvo „Trta“ priredi dne 5. septembra podljubeljsko slavnost v prostorih g. Rutarja v Malčepah. Po slavnostnem govoru (govori g. provizor J. Arnuš) se bo predstavljala igra „Tihotapec“. Sodeloval bo pevski zbor iz Podljubelja in domači tamburaši. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina za neude 30 vin. Predplačila se hvaležno sprejemajo.

Kotmaravas. Dne 5. septembra bo na Plešivcu pri Mat. Prosekarja velika ljudska veselica s petjem, deklamacijami itd. Ker je prostor pokrit, se veselica vrši ob vsakem vremenu.

Velikovec. Umrl je tukajšni nađučitelj na mestnih ljudskih šolah, M. Pichler.

S skale je padel dvajset metrov globoko kmet Jožef Samonik, a je obležal na drugi spodaj ležeči skali z lahimi ranami. Gonil je živino na Gračico pri Maloščah in pri tem se je ponesrečil. Njegove klice na pomoč je slišal kmetijski fant Gasparin, ki je potem spravil s pomočjo drugih ljudi ponesrečenca s skale domov.

Sv. Danijel. Pri nas se je osnovala kmetijska družnica. Za načelnika je bil izvoljen učitelj Miloš Danjak.

Društvena kronika.

Katoliški dijaki v Šmarju. Nedelja, 22. avgusta je bila za našo šmarsko župnijo velepomemben dan. Ustanovil se je namreč pododbor „Slov. Dij. Zveze“ za Štajersko. Vrste katoliško-narodnega dijaštva se množe in potrebno je, da se dijaki ene kronovine še posebej združijo in tesneje zvežejo ter tako zasledujejo razno gibanje na domačih livadah. Zato pa se je vršil v Šmarju shod katoliškega dijaštva, združen z veliko ljudsko veselico, da tako ti bodoči delavci pridejo v stik z ljudstvom. Veselica, ki je obsegala lepo petje, izborni tamburanje, ter šaljivo predstavo, je bila taka, da lepše pač ni bilo mogoče žeteti; a vrhunec je dosegel jurist Ogrizek, ki je bil sploh prireditelj cele slavnosti, s svojim izbornim govorom. Udeležil se je prireditve tudi p. č. g. dekan, č. g. mladinsko ljub Gomilšek in mnogo druge duhovne in svetne inteligence. V pododbor S. D. Z. za Štajersko so izvoljeni medicinar Kramberger in abiturijent Rezman in Koser. Katoliško-narodno dijaštvo kaže, da pozna in želi poznati težnje priprostega ljudstva, ter ima voljo za njega delovati. Zato pa je lahko tudi prepričan, da bo narod vedno z veseljem zrl na njega. Vi za narod in narod za Vas! Bog daj mnogo uspehov in sreče na započetih poti!

Jarenina. Polet (Orlov — Šentiljski dan. Izobraževalno društvo v Jarenini je priredilo 22. avgusta veselico na korist društvenemu domu v Št. Ilju in je k tej povabilo mnogo okoliških društev k prijaznemu sodelovanju. Prijaznemu vabilu se je odzval tudi mariborski „Orli“, ki je v lepem številu poletel ta dan v Jarenino in tam uprizoril javni nastop, katerega je vse navzoče občinstvo z navdušenjem sprejelo. Za lep izpad veselice je bilo vse lepo urejeno, le žal, da je prišel dež v ravno neugodnem trenutku. Igra „Trije tički“ je bila izborna igrana, posebno uloga Špele je bila v dobrih rokah. Toda ravno v sredi te igre je začel blagoslov božji rositi na nas v toliki meri, da smo deloma zapustili veselični prostor ter se poskrili pod razne strehe. Vendar pa se nam je pozneje še prosta zabava lepo izvršila, trajajoča pozno v noč. Med drugimi gosti smo opazili tudi državnega poslanca dr. Korošca in podpredsednika S. K. S. Z. dr. Hohnjeca itd.

Na Tinskem v župniji Zibika obhajajo na praznik Mar. rojstva 8. sept. dekleta svoj dekliški Marijin shod. Udeležijo se ga zlasti dekliške Marijine družbe iz šmarske in rogaške dekanije pa tudi dekliške zveze. Tudi iz kozjanske dekanije pride mnogo mladenk. Vspored bo enak kot na mladeniškem shodu v Kostivnici. Namen obeh shodov: utrditev mladine v ljubezni do Marijinih družb, pregled delovanja naših zvez in načrt za uspešno bodoče delo. Zanimanje je jako veliko med obojno mladino, zato bosta gotovo oba shoda jako znamenita.

V Kostivnici se vrši v nedeljo 5. sept. mladeniški Marijin shod. Udeležijo se ga mladeniške Marijine družbe in mladeniške zveze iz šmarske in rogaške dekanije. Pridejo tudi mladeniči iz slovenjebistriške dekanije. Ob 10. uri predpoldne bo pridiga in sv. maša, ob 3. večernice in pridiga, od 1.—3. ure pa veliko mladeniško zborovanje.

Slivnica pri Celju. Bralno društvo v Slivnici priredi v nedeljo, dne 5. septembra popoldne ob 3. uri v Voglajni pod Vebrovim kozolcem s pomočjo dijaštva Slomšekovo slavnost (v spomin 50letnice premeščenja škofijskega sedeža v Maribor). Na vsporedu so pevske točke, dva govora, deklamacija, dve igri: „Pravica se je izkazala“ in „Proti domu“. Vstopnina: sedeži 1 K, stojišča 30 vin., za ude 20 vin.

Nova Cerkev pri Celju. Naše katoliško bralno društvo priredi v kratkem dve igri; prvo bodo igrala dekleta, drugo pa fantje. Vsi se že prav pridno pripravljajo na prireditve.

Mladini.

Sv. Lenart v Slov. gor. Dne 26. septembra bo tukaj mladeniški shod, in že sedaj vse mladeniče na njega opozarjamo.

Špitalič. (Slovo). Dragi prijatelji in tovariši! Ker mi ob mojem odhodu iz Oplotnice ni bilo mogo-

če se od vsakega posebej posloviti, zato se pa zdaj od vseh skupaj srčno poslovim, v nadi, da bo pričeto delo, ki je zdaj Vam vsem izročeno, tudi v prihodnje tako krasno uspevalo! Z žalnim srcem Vam kličem vsem: Z Bogom! z Bogom! Na veselo svidenje! Na zdar! Vaš zvesti Slavin.

Konjice. Dne 8. septembra, to je na Malo gospojnico, ima dekliška Zveza shod. Na dnevnem redu bo podučno predavanje in deklamacije. Na veselo svidenje, drage mi Slovenke!

Sv. Peter pod sv. gorami. V nedeljo, dne 12. septembra se vrši na Sv. gorah mladeniški shod, na katerega opozarjamo vse mladeniče okoliških župnij. Govorita na tem shodu drž. in dež. poslanec dr. Korošec in mladenič Žebot.

Gomilsko. V sredi savinjske doline se je vršil v nedeljo 22. avgusta lep mladeniški shod ki je pokazal, da znajo naši mladeniči, sami voditi shode in govoriti. Predsedoval je shodu Matija Bošnjak iz Parizelj, ki je v lepih besedah pozdravil navzoče ter oddal besedo mladeniču Bošnjaku iz Braslovč, kateri je z lepo deklamacijo zbudil splošno navdušenje. Govorili so mladeniči Tajnšek od Sv. Andraža proti liberalizmu, nemškutarstvu, alkoholizmu, ponočevanju, Ivan Benetek iz Griž o medsebojni ljubezni, Anton Rančigaj iz Gomilskega o ciljnih mladeniških shodov, Cukola Makso o ponosu do svojega stanu in narodnosti, Martin Kot iz Šempetra o omiki in potrebi narodnih društev in „Orli“, Zupan iz Trbovelj o koristi in potrebi, ter pomenu telovadne organizacije. Veliko navdušenje je zbudil govor abiturijenta Lukmana iz Vranskega, ki je mladeniče navduševal k trdni in neomejni veri v Boga in Marijo, bodril jih v boju z raznimi nasprotniki. Končno sta še poprijela za besedo č. g. župnik šempeterski, dr. Jančič in načelnik okrajnega odbora Vranskega č. g. župnik Zdolšek. Po teh govorih je predsednik mladeniškega shoda, Bošnjak, lep, tri ure trajajoč shod, ki so se ga udeležili trboveljski in šentjurski „Orli“ zaključil.

Orli na Brezju. V nedeljo 5. septembra prirede „Orli“ izlet k M. B. na Brezje. Izlet je združen s skupnim sv. obhajilom, sv. mašo, kratkim shodom in z javnim nastopom.

Orli na Goriškem. V nedeljo 22. avgusta so v Mirnu blagoslovili lep „Društveni dom“. Slavnosti so se udeležili tudi Orli v lepem številu, okoli 100, kar je čez vso slavnost naredilo zelo lep vtis. Govorili so Kremžar, dr. Lenard in Terseglav. Popoldne je 92 Orlov izvajalo zelo lepo javno telovadbo.

Pri Sv. Gregorju v Ribnici na Kranjskem so imeli 22. avgusta mladeniči lep shod, ki se ga je udeležilo na tisoče ljudstva. Navdušenje med mladino je veliko in obeta lepih uspehov.

Mladenkam. Ljubljene sotovarišice! Dovolite, da še nadaljujem, naj še pridnem vsaj jedno misel, ki jo naslavljam: Slovenska mladenka bodi večša pravilne pisave. Ne da se ovreči resnica, da se za izobrazbo naše mladenke vse premalo trudijo. Res, da se mora na kmetih delati, trdo delati, a za vse je čas, ako nas le odločnost in trdna volja podpirate. Prazen in ničev je torej izgovor, da se kmečko dekle nima časa izobraževati. Če hočemo, drage Slovenke, da se dvigne naš narod v dobo srečne bodočnosti, če hočemo, da doseže cilje, katere si želimo, mora se dvigniti naše kmečko ženstvo do splošne izobrazbe. Da si prisvojimo izobrazbo, katera nam je potrebna v lastno korist in srečo, in v korist mile domovine, naj se nam v bodoče ne zdi nič premalenkostno, pa tudi nič pretežavno. Trudimo se pridno, da smo zmogljive pravilne pisave, kateri dam jaz pri izobrazbi odlično mesto. Ni dovolj, drage, le čitati dobre knjige in časnike, ampak me moramo paziti, kako se katera beseda piše, da se, kadar vzamemo me pero v roke, ne blamiramo, da pišemo prav, pišemo dobro. Žal, da v tem oziru toliko greše naše Slovenke! Skrb za pravopis je sto in sto mladenkam deveta briga. Znano mi je mnogo takšnih reči, navedla bi lahko več slučajev, kjer sem imela priložnost, se o tej stvari prepričati. Če tudi nismo rojene kot hčerke bogatašev, katerim je že v zibelko nastlanih lahkih pripomočkov, pridobiti si vsestranske izobrazbe, vendar je gotova istina, da si lahko tudi kot priproste, a poštenne kmečke hčere prisvojimo obširne izobrazbe, le trdna volja nam mora biti zvesta spremljevalka. Mila mi slovenska tovarišica! Reci odločno: Jaz se hočem truditi za izobrazbo, jaz moram biti večša pravilne pisave! — Tvoje najboljše znanke naj bodo v

bodoče dobre knjige, tvoji najdražji prijatelji naši dobri časniki, kateri te ne bodo nikoli varali, kateri ti ne bodejo nezvesti, ampak ti kažejo pot k časnemu in večni sreči. Ne štejte mi v zlo, drage Slovenke, da pišem o tem, vedite, da imam le dober namen, koristiti mladenkam in domovini. Zbudila bi rada vsako mojo slovensko sestrico in jo vnela za katoliško-narodno delovanje. V svrhu tega vam kličem: Ljube sestrice teptanega slovenskega naroda, stopimo složno na krov domovine! . . . Globoka vernost, izobrazbenost, pa čist značaj, to naj bodo biseri v tvoji kroni, vrla Slovenka! — Iz ljube mi doline ljubeče pozdrave! . . . a.

Cerkvene zadeve.

Maribor. K župnijskemu izpitu, ki se vrši ta teden, so se oglasili č. gg.: Andrej Brdnik, Alfonz Požar, Ognjeslav Škamlec, Jožef Lasbacher in Anton Srebre.

Duhovniške vesti. Nastavljeni so kot kaplani gg.: Franc Rop v Rečici, Anton Kuhar v Središču, Franc Rampré pri Sv. Vidu blizu Grobelnega, Fr. Kren pri Sv. Antonu v Slov. goricah, Peter Pavlič pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. — Prestavljeni so: Anton Tkavec iz Ljutomera v Maribor (kot korni vikar), Janez Sirec iz Stoperc v Leskovec. Jožef Toplak iz Središča v Ljutomer (kot II. kaplan). — V začasni pokoj sta stopila zaradi bolezni: Ferdinand Ciuha in Franc Lovrenko.

Duhovna gredica. Angelska nedelja. Vesel spomin je ta nedelja za vsacega kristjana. Spominja nas na njega, ki nas spremlja po vseh naših potih, ki stoji vedno na naši strani, na njega, ki se z nami veseli in žaluje, spominja nas na našega angela variha! Vsak človek ima svojega angela variha. Tako smo še učili že v katekizmu in o tem smo tudi vsi prepričani. Saj nam Bog sam zaštrjuje, kakor se bere pri sv. maši tega dne: „Glej poslal bom svojega angela, ki bo hodil pred teboj in te varoval na potu in te bo pripeljal v kraj, ktere ga sem pripravil.“ (II. Mojz. 23, 20.). In kraljevi pevec lepo poje: „Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis — Angelom svojim je zapovedal zaštrati tebe, da te varujejo na vseh tvojih potih.“ (Ps. 90, 11.) Angel varih ima torej dolžnost, da nas varuje, mi pa ga moramo poslušati in hoditi po poti, ki nam jo kaže. Mislimo moramo večkrat na pričujočnost angela variha, ki nas vedno vidi, ki vedno hodi ob naši strani in pozna tudi naše misli in želje. Varovati se moramo zato vseh grehov v mislih, pa tudi grehov na zunaj, varovati se moramo greha splošni, predvsem pa pohujševanja. Lepo nas opominja sv. Bazilij: „Hočeš, o človek, da te tvoj angel ne zapusti, tedaj se vari greha in pa strasti.“ Častimo angele varihe in priporočajmo se jim goreče vsaki dan, tudi če smo že odrasli. Navadno naše dobre matere navajajo svoje otroke na češčenje angela variha. To je lepo, to je prav! Ni pa prav, da mnogi odrasli sinovi in hčere v poznejših letih to pobožnost opustijo, kakor da bi bil angel varih le za otroke. Odrasli ga še bolj potrebujejo, ker so nevarnosti v tej dobi še večje. Le vsi častimo svojega angela variha, da bo imel veselje nad nami tu na zemlji in da nas bo lahko enkrat poln veselja popeljal pred sodnika, da prejmemo tam plačilo!

Tri maše na vernih duš dan. Če bo uslišana prošnja mnogih škofov, naj bi sveti oče dovolil vsem duhovnikom celega sveta opraviti na vernih duš dan trikrat daritev svete maše, bo ta žalosten kan spremenjen v vesel dan za vernike, posebno pa za duše v vicih. Podoben bo potem ta dan svetemu božičnemu dnevu. Samo za prvo sveto mašo bodo smeli duhovniki prejeti stipendij ali plačilo, vse druge maše se bodo morale opraviti brezplačno v prid pokojnih. Duhovniki, ki bodo radi brezplačno maševali, bodo s tem obenem pokazali, da so res prepričani o tem, kar učijo vernike glede na vice. Naše ljudstvo bo to ugodnost, če jo sveti oče dovoli, pozdravilo z največjim veseljem.

Ptujska okolica. Meseca avgusta pride na ptujsko dekanijo vsako leto vrsta vednega češčenja presvetega Rešnjega Telesa. V župniji sv. Petra in Pavla v Ptuj smo imeli zaporedoma dva dni izpostavljeno presv. Rešnje Telo. Začetek v soboto 14. avgusta. V jutro ob 6. uri peti sv. maša z blagoslovom. V nedeljo, 15. avgusta pa smo obhajali dvojno duhovno veselje: „Praznik Marijin“ in „češčenje pre-

svetega Rešnjega Telesa!“ Pri pozni sv. maši so imela dekleta Marijine družbe skupno sv. obhajilo. Popoldan ob 5. uri slovesne večernice. Sedem č. g. duhovnikov je popevalo litanije presv. Srca Jezusovega in zahvalno pesem „Te Deum!“ — Petje je bilo izborno in krasno, da je moralo vsakega pretresti in do solz ganiti. Oba dni zaporedoma so peli in mnogoštevilno hodili župljani molit in častit presv. Rešnje Telo. Najbolj vztrajne so bile Marijine družbenice. Cerkev je bila lepo ozaljšana, oltarji s cveticami okrašeni, a na glavnem velikem oltarju pa izpostavljeno presveto Rešnje Telo med nebrojnimi plamenčki gorečih sveč. To je bil res trenutek nebeskega veselja.

„Bodi hvaljeno in češчено,
presveto Rešnje Telo,
pod podobo kruha belega,
za nas vse darovanega!“

„Višavski.“

Razno blago.

Zrnice za gospodinje. Med mašami, to je čas med praznikom Vnebovzetja in rojstva Marijinega pravijo gospodinje, da je najbolj pripraven, spraviti jajce za zimo; tedaj tudi kure najbolj neso. Kako naj je spravimo, da ostanijo dobra tako dolgo? Ako imaš kokoši doma, ni težko, pazi le, da ti jajca ne leže dolgo na gnezdu, da jih hitro umiješ s hladno vodo, ako so umazana, in da le sveža odbereš za zimo. Nekatero gospodinjstvo devajo jajca kar v ječmenček ali pšeno, katero je v omari pripravljeno za kuhinjo; prav, pa to naj bodo ona, katera hočemo rabiti sproti. Da se dolgo ne skvari, namaže se vsako z raztopljenim voskom, z oljem ali glicerinom, potem pa položi v suh pesek, pepel, otrobo, žito ali v pleve. Nekatero jih polagajo v gosto apneno mleko ali raztopino kuhinjske soli. V apnu ne smejo stati predolgo, ker dobe rada okus in duh po njem, ali pa lupina postane rada krhka. Ker se ne more spravljati tako vselej sproti, če jih vzamemo z gnezda, je dobro, ako se zapisuje dan in mesec, kedaj smo ga vzeli z gnezda, da ne pridejo med sveža stara jajca. V bližnji graščini sem videla lesene police, v njih luknja pri luknji; v vsako luknjo se vtakne jajce, katero se vsak teden obrne. Ako je polica v zračnem, suhem in hladnem prostoru, trdijo, da ostanejo jajca več mesecev popolnoma sveža.

Dnevni red sv. Očeta Pija X. Od mladosti navajen vstajati zgodaj, vstaja papež Pij X. po leti ob 4. uri, po zimi polovico ure pozneje. V dvajsetih minutah se pripravi brez vsake pomoči postrežnikov. Ona priprostost, ki ne pozna razkošnosti v opremljenosti in ki se je opazala že v Trevizu, Mantovi in Benetkah, se opazuje tudi sedaj v opremljenosti papeževskega stanovanja. V tretjem nadstropju je spalnica. Oknoma nasproti stoji priprosta postelja, ob levi in desni nočna omarica, na tej stoji sveča in električna svetilka. V sobi vidimo dalje štiri z usnjem tapcirane stole, malo mizico in razobuvalo za čevlje. Na steni visi podoba Marije z Detetom v naročju. V svoji spalnici se muči papež do pol šestih. V tem času opravi brevir in svoje druge molitve. V kapeli, ki je precej za tajnikovo sobo, bere sv. mašo. Potem je papež navzoč še pri drugi maši v zahvalo. Po cerkveni službi prinese papežev postrežnik Alberto Silli v obednico čašico črne kave, kateri je papež že od nekdaj vajen, in kupico vode. Po zimi se poča papež po zajuterku v svojo knjižnico, ki je v drugem nadstropju, poleti gre pa rajši malo na vrt. Če ne more na vrt, napravi par korakov po galerijah ob muzejih. Točno ob deveti uri je papež zopet v svoji knjižnici, ki je obenem njegova pisalna soba, kjer se mu predstavi kardinal državni tajnik, da se pogovori s sv. Očetom o rešitvi najnujnejših in najvažnejših uradnih poslov. Za tem sledijo posebne avdijske in zaslišavanja visokih oseb. Malo predpoldne začnejo avdijske za romarje, ki vedno prihajajo v Rim od blizu in daleč, da vidijo Kristusovega namestnika na zemlji. — Papeževa uljudnost pri teh avdijskah je že splošno znana. Ob eni uri sede že z dvema tajnikoma h kosilu. Papežovo kosilo je zelo priprosto: juha, meso in prikuha, včasih malo sadja ali košček sira. Pri kosilu se papež veselo razgovarja. Rad pripoveduje dogodke iz svoje mladosti in iz poznejšega življenja in kaže pri tem jako dober spomin. Edini luksuz, ki si ga papež dovoli, je, da odpre včasih svojo tobačnico. Ob dveh je papež zopet v svoji sobi, kjer pa le malo po-

čiva. Kmalu zatem opravi v kapelici rožni venec. Do štirih se papež še malo sprehodi v ložah tretjega nadstropja ali pa obišče en muzej. Vrnivši se v svojo knjižnico, prebira papež razne časopise in vse to, kar so mu razni uradniki pripravili iz drugih ptujih časnikov v najraznoličnejših jezikih, v kolikor je to potrebno za vladanje katoliške cerkve. Pij X. čita tudi dunajsko „Reichspost“ in čita nemško sploh zelo gladko. Od pete in pol do devete ure prebira in rešuje papež razna uradna in zasebna pisma. Ob deveti uri je večerja: krožnik juhe, dvoje mehko kuhanih jajec in kozarec vina. Nato se papež še nekoliko pozabava in pogovarja o dnevnih poslih. Pij X. je tudi prijatelj godbe. Že kot patrijarh v Benetkah je rad poslušal godbo na trgu sv. Marka. Večkrat je gledal ta prizor iz svojega balkona. Ker je bil papež že tedaj veliki prijatelj nemške glasbe, je bil dal slavnega Don Perosija izsolati v Reznu na Nemškem. — Ob enajsti uri se poda papež zopet v svojo spalnico.

Književnost.

Družba vednega češčenja presvetega Rešnjega telesa in v podporo ubožnih cerkev lavantinske škofije. V Mariboru 1909. Tako se imenuje lična knjižica, ki obsega pravila družbe vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa, družbine odpustke, razne molitve v počeščenje presv. Rešnjega Telesa po raznih cerkvah in kapelah Lavantinske škofije. Kar je bilo poprej v treh Hergovih knjižicah, je sedaj spretno združeno na eni sami. Ker ima knjižica 94 strani, je določena cena (30 vinarjev vezana v platno, 20 v mehko vezana, posamezne s pošto 10 vin. več), skrajno nizka. Da se prihrani poština, naj dušni pastirji vsaj po 50 iztisov skupno naročajo pri trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Naša „Družinska Pratika“ s podobo sv. Družine na naslovni strani je ravnokar izšla za leto 1910 in se že dobiva skoro po vseh trgovinah v mestih in na deželi. Ker pa se semtertja še dobe trgovci, ki mesto „Družinske Pratique“ vsiljujejo kupovalcem razne druge pratike, ki niti z daleka ne dosežajo naše pratike, opozarjamo naše bravce, da povsod odločno odvrnejo vsako drugo pratiko in zahtevajo le našo s podobo sv. Družine. Ravnajmo se tudi v tem oziru strogo po geslu „Svoji k svojim!“ Kdor si letos omisli našo „Družinsko Pratiko“, mu ne bo žal za borih 24 vin. Somišljeniki, širite jo povsod!

Zabavi.

Pri puščavniku.

H. B.

Ce pride človek prvič v kak tuj kraj in ima delj časa, čudi ostati, mu je v začetku dolg čas, posebno če še nima posebnega opravila. Stari spomini se kar nočejo umakniti novim vtisom. Tudi meni se je tako godilo, ko me je v jeseni preteklega leta srečal ali nesreča zanesla v zeleno Švico.

Naša „alma mater“ v Friburgu, ki kateri sem bil poslan, še ni odprla svojih zakladov, ker je čakala, da se ji kaj več nabere. Po mestu kolovratiti se mi je zdelo še dolgočasnejše. Ven me je vleklo, v krasno okolico, da se navžijem svežega zraka in spoznam priprosto švicarsko ljudstvo.

Enakih misli je bil moj tovariš, francoski auguštinec. Sklep je bil hitro storjen: ven iz mesta, na prosto! Toda kam? To vprašanje sem pustil tovarišu v rešitev. Po kratkem premisleku vsklikne: Nikamor drugam, ko k puščavniku v Reš. Slabo uro in pri njem bova po lepi poti. Kaj k puščavniku? Kje so že časi puščavnikov za nami! Da k pravemu puščavniku, se boste prepričali. Če je res, le tja! Samotarsko življenje se mi je že od nekdaj dopadlo, zato sem postal sam samotar, saj na pol.

Kmalu sva bila na cesti. Po kratki poti sva pustila za seboj mogočni stolp mestnih vrat, znamenje viharne preteklosti, bojevitih časov. Bila sva v lepem drevoredu. Obilo mestne gospode sva srečevala in puščala za seboj. Tudi ona se je naveličala mestnega prahu in hitela v prosto naravo, prosto dihat. Otroci so se podili sem in tja; poganjali obročje, metali žoge in vživali brezskrbno življenje. Zdrava mladina je to. Onih blelih, upadlih obrazov, kakor se navažno vidijo pri mestnih otrocih, nisem opazil. Znamenje, da se ne rede s sladkorjem.

Glej, nov prizor! Nasproti nama pridrdra voziček, v katerega je vprežen velik, mi bi rekli, mesarski pes. Manjši gosposki naročni psički, se od vseh strani zaganjajo vanj, češ zakaj si prodal svojo prostost. Ta jim pa le jezik kaže in dirja v lepem taktu dalje proti mestu. Vožnja s psi je tu navažna. Kdo jim je prvi začel nalagati komat, mi ni znano. Obsodil bi mlekarice, ker tem pred vsem služijo. Morda se jim je zdelo preponiževalno, da bi same vozile, ker nosijo klobuke; pa so prišle na to misel, ki ni napačna. Niso slabi psi za ta posel. Celotno vrsto posod in še mlekarico z lahkostjo vlečejo. Ne vem, kateremu prizoru bi se pri nas bolj smejali, mlekarici s klobukom ali sedeči na vozičku, v katerega je vprežen pes.

Po četrtturni hoji sva bila na kmetih. Tu sem opazil, da imajo tudi premožnejši kmetje še lesene hiše, ki so pa jako tiho, da umetno izdelane. Pri mestih se seveda bolj in bolj umikajo zidanim. Da bi imeli doli v Kalabriji in Siciliji lesene, bi ne bilo toliko tisoč ljudi ostalo pod razvalinami.

Pred nama se vzdiguje vitek orjaški železni most čez Sano. Okrog še starinska znamenja, tu znak modernega napredka. Po grebenu drdraj po gosti vlaki proti Curihi in Friburgu, tik spodaj je prehod za pešce. Nekako strašen je pogled doli v reko, ki se petdeset metrov globoko vali počasi dalje. Šolski otroci iz mesta ob potu svojih obrazov in obrzgov, od vseh strani donašajo kamenje na most in ga mečejo v vodo. Ko čujejo zamolčki plusk in vidijo srdite vodne pene, pozabijo na trud, ki so ga imeli s kamenjem in ga gredo znova nabirati. Nihče jim ne kali veselja, saj so otroci proste Švice.

Na drugi strani mostu se razprostirajo rodovitni travniki. Krasna travnina! Že od daleč se je čulo raznoglasno žvenkanje kravjih zvoncev. Cele črede se jih je paslo na bujni gosti travi. Švica, kakor sem spoznal, ni zastoj svetovno znana glede živinoreje (Takih krav, kakor so tu kar od kraja, se pri nas ne dobi z lepa. Komaj hodijo, vse visi od njih, nobena kost se jim ne pozna. Ima pa skoro vsaka svoj zvonec in takega, kakor so bili prej pri nas na kolodvorih, samo tako težkega ne. Menda so še krave bolj same svoje, samo pes je zgubil prostost.

Le kratka steza še ob visokem bregu Sane in pred črnimi vrati sva stala. Vhod k puščavniku, pravi tovariš! Ni bilo treba zvoniti. Neka gospa se je ravno vračala, puščavnik jo je spremil do vrat. Imel sem čas ga premeriti od nog do glave. Mož kakih štiridesetih let, v dolgi črni halji in močno brado. Prava puščavniška postava.

Prijazno naju po francosko pozdravi in povabi v svoja podzemeljska prebivališča. Jaz še nevesč francosčine sem s tovarišem govoril nemško. Ste Nemec, me vpraša puščavnik? Ne, a si moram pomagati s tem, ker mojega materinega jezika nihče ne razume. Tudi jaz nisem Francoz ampak Nemec, a ker govori večina mojih obiskovalcev francoski, jih v tem jeziku sprejemam, se redkeje zmotim.

Potem je nama vse razkazal in razložil. To je res nekaj posebnega! Tik nad Sano se vleče dolga navpična skalnasta plast. Kamen je jako mehak, tvorba iz sviža. Ni moglo biti posebno težko morda že od vode začeto luknjo še malo podaljšati in jo prirediti za borno stanovanje. Komu je prišlo to na misel, zgodovina ne poroča. Bržkone je morala to storiti miru iščoča duša, da se, nemotena popolnoma Bogu posveti. Zgodovinsko gotovo je, da je že v prvi polovici petnajstega stoletja ta luknja služila istemu namenu kakor danes. Seveda so se v teku stoletij ti podzemeljski prostori vedno bolj razširjali, in zdaj dosegli dolžino sto in dvajset metrov.

Z neko grozo sem stopal za puščavnikom po teh jamah. Prva pot je bila v prostorno kapelo sv. Antona Pušč. Nič posebnega ni v njej, pa vendar tako tajno vpliva na človeka. Vse vsekano v eno samo skalo. Stene so očrnele. Nebroj imen je vrezano v nje. Trije altarji so lepo razpostavljeni. Le na velikem, posvečenem l. 1691. se lahko mašuje. Visoko gori vrh skale zapoje tuintam zvonček in naznanja dobrim okoličanom, da je zanesla pot v puščavo biskovalca duhovnika, ki hoče opraviti sv. daritev. Pobožno ljudstvo v bližini takoj popusti svoje delo in prihiti k sveti maši.

(Konec prihodnjšč.)

Rešitev besedne zastavice v 17. številu „Našega Doma“.

o S a
j e l e n
t o p
K l a v ž e r
B e n e t k e
I g n a c
m e s e c
s t e k l a r
S a v i n j a
k r a g u l j
n e t o p i r
p i s m o
r o p a r
ž e l o d e c
k l a d i v o
V e l k a k a p a
A m e r i k a

Pravilno rešitev so priposlali sledeči: Jožef Štelcar v Mariboru, Franc Miklavc v Hudemkotu, Marija Pfeifer v Schwanenstadtu na Gornjem Avstrijskem, Alojz Balaškovič v Župetincih, Marija Gruškovnjak v Mariboru. — Imena nadaljnjih reševalcev prihodnjič.

LETNIK

1910

naše „Družinske pratike“

je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo v Ljubljani: v „Katoliški bukvarni“, prodajalni „Katol. tisk. društva“, dalje v trgovinah Ant. Krisper, Vaso Petričič in Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna „Katol. tisk. društva“, v Celju: Zvezna trgovina.

Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik! 47

C. kr. zapr. cenitelj

Mih. Jlggerja sin

Maribor, samo Poštna ulica št. 1

Ustanovljeno l. 1860.

Priporoča: zaročne in poročne prstane, brilantne prstane, zlate verižice za gospode in dame, Šafhausenske, Železniške, Omega in precizijske ure.

Gramofone od 12 do 40 kron.

Kupujem srebro in zlatino

45

Izvrstni molitveniki

30:

Kery, Venec pebočnih molitev in sv. pesmi . . . K 3-50

Kozman, Duhilške bukvice „ 3—

Venec svetih pesmi . . . „ 2—

Prijatelj otroški . . . —40

Sv. Opravila . . . „ 135

Vsi ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev več. Poština znaša 20—30 vin. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
v Mariboru.

Pojasnila o inseratih daje

upravnništvo le tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 v.
Vsaka beseda stane 3 vin.

Velik cenik zastoj.

Železniška-roskopf ura

patent K5—

jamstvo 3 leta

drugače denar nazaj.

Ura ima 8 kamnov,

lepo email-števil-

nico, gre 32 ur,

pristen niklast o-

krov, ki ostane bel,

z drugim okrovom

proti prahu, se jam-

či, da gre do pol

minute natanko.

Pristne srebrne ure . . . K 6-50

S 3 srebrnimi plašči . . . „ 9-50

Srebrne-tula ure z dvoj-

nim plaščem . . . „ 13—

Zlate damske ure . . . „ 19—

Srebrne verižice . . . „ 2—

Sfenska ura . . . „ 2—

Največji cenik zastoj.

A. KIFFMANN,

največja tovarna ur, zaloga, eks-

port MARIBOR N 1.

Uradne = = zavitke

z natisom in brez natisa,
vsake velikosti in
kakovosti

priporoča

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Spretni viničarji in majarji s 3
delavskimi močmi se iščejo za 1
novembra. Vprašati je pri Ivanu
Liningar, Volksgartenstrasse 20.

46

Zahtevajte

zastoj da se Vam pošlje ilustrirani
cenik z nad 200 slikami.

Št. 0. Nikelnasta ali jeklena re-

montoir-ura 30 ur tekoča K 3-50

Roskopf . . . „ 5—

Št. 2. Nikel-anker-remontoir (re-

gulator) . . . „ 8—

Srebrna . . . „ 12—

Srebrna s tremi pokrovi . . . „ 8—

Št. 24. Nikel-anker-remontoir „Tu-

la“ s tremi močnimi srebr-

nimi pokrovi . . . „ 8—

Št. 34. Srebrna damska rem.-ura . . . „ 6—

Št. 11. Srebrna remontoir-ura za

gospode . . . „ 6-60

Št. 18. Srebrna anker ura, 15 kam-

nov . . . „ 10—

Ista z dvojnimi pokrovi . . . „ 12-10

Št. 102. Budilka z dnevnikom . . . „ 8—

Št. 107. Kuhinjska ura . . . „ 8-40

Garancija več let.

Blago, ki ne ugaja, vzame se proti

polni svoti nazaj.

Izvršujejo se tudi vsa v to stroko spadajoča popravila na-
: : : : : tančno, vestno in jako ceno. : : : : :

Th. Fehrenbach, x

84 Največja tovarniška zaloga ur

Maribor, Gosposka ul. 26. : : Filialka, Dravska ul. 2.

Zahtevajte v gostilnah katoliško, na-

rodne liste: Straža, Slov. Gospodar,

Naš Dom, Slovenec!

Vinske in sadne

stiskalnice

z zboljšanim dvojnimi pritiskom za

ročno delo, se zaprejo z zapahom,

grozdni mlinci grozdni reb-

lerji, sadni mlinci

v najnovejši, najizdatnejši kon-

strukciji izborne vrste ter stroje

za pripravo krme, hekslerji, re-

zalnice za repo, šretni mlinci,

dampferji za krmo, gepoljni, vor-

geleze iz tovarne poljedelskih stro-

jev in livarne železja FRANG

EISENSCHIMMEL & Comp. Raud-

nitz a/E. Glavna prodajalna pi-

sarna

Franc MELICHAR, Rudolf BACHER

Dunaj III/2, Löwengasse 37.

Natančni ceniki zastoj in franko.

Iščo solidne zastopnike in naprej-prodajalce.